

2023-11-20

Finansdepartementet

Avdelningen för offentlig förvaltning

Enheten för digital infrastruktur och säkerhet

Rådets möte (transport, telekommunikationer, energi) 5 december 2023

Kommenterad dagordning

Lagstiftningsöverläggningar

13. Förordning om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitinfrastruktur (förordningen om gigabitinfrastruktur)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Antagande av allmän riktlinje.

Ansvarigt statsråd:

Erik Slottner.

Förslagets innehåll:

Den 23 februari 2023 presenterade KOM förslag till förordningen om gigabitinfrastruktur COM(2023)94. Med förordningen upphävs direktiv 2014/61/EU om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation (utbyggnadsdirektivet). Förordningen syftar till att stimulera en mer kostnadseffektiv och snabb utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet som är nödvändig för att möta EU:s ökade behov av konnektivitet. Vidare ska förordningen skapa förutsättningar för ökat tillträde till befintlig fysisk infrastruktur, mer ändamålsenlig samordning av bygg- och anläggningsarbeten samt tillgång till dessa, ökad utbyggnad av och tillgång till bredbandsinfrastruktur i byggnader samt effektiviserade och digitaliserade tillståndsförfaranden.

I rådet har det spanska ordförandeskapet presenterat sammanlagt fyra kompromissförslag som behandlats under hösten. Det slutliga förslaget till allmän riktlinje förtydligar bland annat att förordningen inte ska hindra medlemsstaterna från att vidta de åtgärder som de anser är nödvändiga för att skydda den nationella säkerheten. Därutöver föreslås en strykning av den artikel som inför principen om tyst medgivande (automatiskt beviljande av tillståndsansökan om beslut ej delges inom utpekad tidsperiod).

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen ställer sig bakom ordförandeskapets förslag till allmän riktlinje. Regeringen anser att den kompromiss som uppnåtts i rådet är väl balanserad och bör bevaras, särskilt i fråga om de förtydliganden som gjorts vad gäller nationell säkerhet samt frågan om tyst medgivande.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Information lämnades till Trafikutskottet 23 maj 2023. Information lämnades till EU-nämnden den 26 maj 2023. Överläggning skedde i Trafikutskottet 8 juni 2023.

Fortsatt behandling av ärendet:

Trepartssamtal väntas inledas.

Faktapromemoria:

2022/23:FPM64

14. Cybersolidaritetsakten

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Lägesrapport.

Ansvarigt statsråd:

Carl-Oskar Bohlin.

Förslagets innehåll:

Förslaget, som presenterades den 18 april 2023, innefattar tre åtgärder som syftar till att stärka solidariteten och kapaciteten inom unionen när det kommer till att upptäcka, stärka beredskapen mot, svara på samt bedöma och utvärdera storskaliga cybersäkerhetshot och incidenter. De föreslagna åtgärderna består i (1) en utbyggnad av en pan-europeisk infrastruktur av säkerhetsoperationscenter för att stärka den gemensamma förmågan att

detektera och upprätta lägesbilder, (2) inrättandet av en cybernödmekanism, inkl. en cyberreserv, för att stödja medlemsstaterna i att stärka beredskapen för, svara på samt skyndsamt återhämta sig från betydande och storskaliga cybersäkerhetsincidenter och (3) etableringen av en incidentutvärderingsmekanism för att utvärdera betydande eller storskaliga cybersäkerhetsincidenter.

Förslagen om en pan-europeisk infrastruktur och om inrättande av en cybernödmekanism föreslås få finansiering genom programmet för ett digitalt Europa. Förordningsförslaget innebär därmed även en ändring i förordning (EU) 2021/694 om inrättande av programmet för ett digitalt Europa (DIGITAL).

Under hösten 2023 har förhandling inletts i rådsarbetsgrupp. Det spanska ordförandeskapet har hittills presenterat två kompromissförslag baserat på medlemsstaternas synpunkter.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen noterar ordförandeskapets lägesrapport.

Regeringen avser fortsatt verka för att medlemsstaternas ansvar för att skydda nationell säkerhet säkerställs och att informationsdelningen inom ramen för den föreslagna pan-europeiska infrastrukturen sker på frivillig basis. Regeringen verkar fortsatt för att medlemsstaternas delaktighet och samtycke säkerställs, och att rollfördelningen mellan kommissionen och medlemsstaterna tydliggörs samt att de föreslagna åtgärderna inte duplicerar redan existerande samarbetsstrukturer i EU.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

-

Fortsatt behandling av ärendet:

Fortsatt förhandling i den horisontella rådsarbetsgruppen för cyberfrågor (HWPCI).

Faktapromemoria:

2022/23:FPM87

Icke lagstiftande verksamhet

15. Teknologiskt ledarskap och konkurrenskraft med fokus på investeringar i digitala nätverk och infrastrukturer

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Riktlinjedebatt.

Ansvarigt statsråd:

Erik Slottner.

Förslagets innehåll:

Riktlinjedebatten fokuserar på framtiden för telekommarknaden inom EU, det avser särskilt hur behovet att genomföra investeringar i den digitala infrastrukturen ska kunna tillgodoses. Dessutom måste EU skydda sina intressen när det gäller kritisk infrastruktur så som fiberoptiska sjökablar, vilket senare tids incidenter visat på behovet av. I underlaget ställs två frågor:

- Vilken typ av åtgärder bör främjas på telekommarknaden för att främja en hållbar och säker digital miljö och garantera EU:s digitala suveränitet och oberoende?
- Vilken typ av åtgärder, inklusive men inte begränsat till styrning, reglering och finansiering, bör antas för att garantera säkerheten och motståndskraften hos kritiska undervattenskablar?

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen är positiv till ambitionen att stimulera och underlätta utbyggnaden av konnektivitetsinfrastruktur. Det finns alltså behov av ytterligare investeringar. Utbyggnaden behöver fortsätta för att nå de som idag saknar bra bredband samt för att öka kapaciteten och robustheten i befintliga nät.

Regeringen ställer sig också i allmän mening positiv till åtgärder som syftar till att främja den digitala inre marknaden, t.ex. genom att underlätta gränsöverskridande investeringar, däribland genom förenklingar och ökad rättslig förutsebarhet. Ett exempel är att det sektorsspecifika konkurrensregelverket (SMP-reglering) bör förenklas.

För regeringen är det viktigt att initiativ för att ändra regelverket för telekommarknaderna utgår från konsumenternas, företagens och det

offentligas intressen om tillgång till digital infrastruktur på bästa möjliga villkor. Det är vidare viktigt att initiativ att ändra reglerna för telekommarknaden svarar mot uppvisade reella problem med detta och med en marknad som inte fungerar ändamålsenligt, och åtföljs av noggranna konsekvensanalyser. Sådana analyser bör beakta samtliga relevanta aktörers intressen och ståndpunkter samt vara i linje med EU:s handelspolitiska åtaganden.

För regeringen är det viktigt att förvaltning av radiospektrum fortsatt utgör nationell kompetens och att mer genomgripande ändringar av reglerna för telekommarknaden baseras på en utvärdering av befintligt regelverk, EU:s kodex för elektronisk kommunikation. Ny parallell särslagstiftning bör användas i sista hand.

Regeringen välkomnar diskussionen om fiberoptiska sjökablar. Det är viktigt att säkerställa att den kritiska undervattensinfrastrukturen är säker, robust och resiliënt. Mot bakgrund av senaste tidens händelser i Östersjön vill regeringen betona att Östersjöregionen är av strategisk vikt och bör inkluderas i kommande prioriteringar på EU-nivå. Prioriterade globala stråk för fiberoptiska sjökablar bör inkludera rutt från Norden, genom Arktis och vidare till den Indo-pacifiska regionen.

Regeringen avser verka för att eventuell finansiering på EU-nivå medger att svenska aktörer kan söka medel för prioriterade globala stråk och initiativ i närområdet. Finansiering behöver finnas tillgänglig för såväl utveckling av existerande infrastruktur som utbyggnad av nya stråk.

Eventuell finansiering bör även riktas till utveckling och implementering av smart undervattensteknologi för att genom detta stödja utvecklingen av robusta och resilienta fiberoptiska sjökablar.

Regeringen vill betona vikten av att först genomföra en kartläggning av befintlig reglering för fiberoptiska sjökablar samt angränsande lagstiftning rörande övrig undervatteninfrastruktur, för att utifrån detta sedan identifiera om det finns behov av ny lagstiftning inom specifika områden.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Ingen tidigare behandling.

Fortsatt behandling av ärendet:

Ingen fortsatt behandling förutses.

Faktagpromemoria:

Ingen faktagpromemoria föreligger.

Övriga frågor

16. a) Aktuella lagstiftningsärenden

i) Förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (AI-akten)

Bakgrund

Ordförandeskapet väntas informera om läget i de pågående trepartssamtalen om förslaget som inleddes i juni 2023. Förslaget syftar till att säkerställa att AI-system som placeras på den inre marknaden är säkra och respekterar mänskliga rättigheter samt skapar förutsägbarhet för att underlätta för innovation och investeringar inom AI.

ii) Förordning om etablerandet av en ram för en europeisk digital identitet (eIDAS2)

Bakgrund

Ordförandeskapet väntas informera om den överenskommelse som uppnåtts i trepartssamtalen om förslaget. Syftet med eIDAS-förordningen är att medlemsstaterna ska tillhandahålla digitala identitetsplånböcker på högsta säkerhetsnivå.

iii) Förordning om åtgärder för en hög nivå av interoperabilitet inom den offentliga sektorn i hela unionen (akten om ett interoperabelt Europa)

Bakgrund

Ordförandeskapet väntas informera om trepartssamtalen med Europaparlamentet där en preliminär överenskommelse träffades i november. Förslaget föreskriver utveckling av det redan

utformade europeiska ramverket för interoperabilitet i syfte att stärka samarbetet inom den offentliga sektorn på den inre marknaden.

iv) Förordning om uppdatering av EU:s cybersäkerhetsakt (2019/881) avseende förvaltade säkerhetstjänster

Bakgrund

Ordförandeskapet väntas informera om läget i förhandlingen där ett mandat antogs i rådet i november inför trepartssamtal med Europaparlamentet. Förslaget syftar till att göra det möjligt för leverantörer av förvaltade säkerhetstjänster att bli certifierade i enlighet med cybersäkerhetsakten.

v) Förordning om horisontella cybersäkerhetskrav för produkter med digitala inslag (cyberresiliensakten)

Bakgrund

Ordförandeskapet väntas informera om trepartssamtalen som inleddes i september. Syftet med förslaget är att skapa förutsättningar för utveckling av säkra produkter med digitala inslag genom att försäkra att hård- och mjukvara placeras på marknaden med färre sårbarheter.

16. b) Internationella initiativ på det digitala området (fokus TTCs och digitala partnerskap)

Bakgrund

Kommissionen väntas informera om internationella initiativ på det digitala området, med fokus på EU:s digitala partnerskap och handels- och teknikråd (TTC).

På toppmötet den 23-24 november signerade kommissionen för EU:s räkning ett digitalt partnerskap med Kanada i syfte att etablera ett samarbete om en digital omvandling av ekonomin och samhället.

Det första toppmötet inom ramen för samarbetet TTC EU-Indien hölls den 15-16 maj 2023 i Bryssel. Forumet syftar till att stärka det strategiska partnerskapet om handel och teknik. Partnerskapet ska adressera utmaningar

på områdena handel, betrodd teknik och säkerhet. Nästa toppmöte är planerat till början av 2024 i Indien.

Sverige stod värd för det fjärde toppmötet inom ramen för handels- och teknikrådet TTC EU-USA den 30-31 maj 2023 i Luleå. TTC är det huvudsakliga forumet för USA:s och EU:s samordning av strategier för viktiga globala handels-, ekonomi- och teknikfrågor. Under mötet i Luleå enades parterna bl.a. om frågor rörande artificiell intelligens, framväxande tekniker, försvara mänskliga rättigheter och ökad bilateral handel.

16. c) Ministerdeklaration om *European Data Gateways* – lägesrapport och tidplan för genomförande

Bakgrund

Kommissionen väntas informera om uppföljningen av en ministerdeklaration som antogs 2021. Deklarationen framhäver vikten av säker konnektivitet och behovet av en motståndskraftig digital infrastruktur. Bland annat betonas behoven rörande fiberoptiska sjökablar så väl inom EU som ur ett globalt perspektiv inklusive finansiering för utveckling av dessa. Andra aspekter som omnämns i deklarationen är uppkoppling via satellit samt cybersäkerhet.

16. d) ITU:s världsradiokonferens 2023 (WRC-23)

Bakgrund

Kommissionen väntas informera om Internationella teleunionens världsradiokonferens (WRC-23) som äger rum 20 november – 15 december 2023 i Dubai, Förenade Arabemiraten. WRC äger rum vart tredje eller fjärde år för att revidera radioreglementet som på global nivå är det regleringsinstrument som harmoniserar användning av radiospektrum.

16. e) Det inkommande ordförandeskapets arbetsprogram

Bakgrund

Den belgiska delegationen väntas informera om arbetsprogrammet för sitt ordförandeskap i rådet som tar vid 1 januari 2024.